

Sygn. akt III AUa 520/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 września 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Iwona Łuka-Kliszcz (spr.)
Sędziowie:	SSA Maria Szaroma SSA Halina Gajdzińska
Protokolant:	st.sekr.sądowy Mariola Pater

po rozpoznaniu w dniu 10 września 2013 r. w Krakowie

sprawy z wniosku **M. Ś.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w K.**

o emeryturę

na skutek apelacji organu rentowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w K.

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie VII Wydziału Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 13 lutego 2013 r. sygn. akt VII U 1303/12

o d d a l a apelację.

sygn. akt III AUa 520/13

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział VII Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 13 lutego 2013 r., sygn. akt VII U 1303/12, w punkcie 1. zmienił zaskarżoną przez **M. Ś.** decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w K. z dnia 12 czerwca 2012 r. w ten sposób, że przyznał wnioskodawcy emeryturę począwszy od dnia 25 czerwca 2012 r., a w punkcie 2. stwierdził, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieustalenie prawa do emerytury.

Z poczynionych przez Sąd Okręgowy ustaleń faktycznych wynika, że **M. Ś.**, urodzony (...), w okresie od 24 sierpnia 1981 r. do 20 września 2006 r. zatrudniony był w (...)Przedsiębiorstwie (...) w K., gdzie wykonywał pracę jako monter konserwator sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków - kanalarz, wykonujący pracę bezpośrednio w kanałach lub przy ściekach i w tym samym czasie wykonywał też pracę jako kierowca samochodu ciężarowego i specjalnego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym co najmniej 3,5 tony. Wnioskodawca nie przystąpił do OFE, na dzień

1 stycznia 1999 r. udokumentował okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat oraz rozwiązał stosunek pracy. Wniosek o przyznanie emerytury złożył w dniu 22 maja 2012 r.

W powyższym stanie rzeczy Sąd Okręgowy uznał odwołanie za uzasadnione, wskazując, że wnioskodawca spełnił warunki uzyskania emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych ujęte w art. 184 i art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Rozstrzygnięcie przedmiotowej sprawy uzależnione było w istocie rzeczy od wykładni przepisu § 2 rozporządzenia z dnia

7 lutego 1983 r. stanowiącego, że okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca

w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale

i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy,

a ściśle rzecz biorąc, czy w świetle tego przepisu dopuszczalnym jest, aby pracownik, będąc zatrudnionym w pełnym wymiarze czasu pracy, wykonywał różne czynności, przy czym każda z nich stanowiłaby inny rodzaj pracy w szczególnych warunkach lub szczególnych okolicznościach. Sąd Okręgowy odwołał się w tym zakresie do poglądu prawnego wyrażonego przez SN w wyroku z dnia 27 stycznia 2012 r., II UK 10311, LEX nr 1130388 (podobnie w wyroku z dnia 7 lutego 2012 r., I UK 227/11, LEX nr 1157544), w świetle którego pracownik, który u jednego pracodawcy w tym samym czasie (okresie) wykonywał różne rodzaje pracy

w szczególnych warunkach, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, nie powinien być pozbawiony uprawnienia do zaliczenia tego okresu do zatrudnienia

w szczególnych warunkach wymaganego do emerytury. Sąd Okręgowy przyjął, że wnioskodawca, będąc zatrudnionym w (...)w K., wykonywał stale

i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, pracę

w szczególnych warunkach - wykonywał bowiem jednocześnie (a nadto tylko

i wyłącznie) dwie prace określone w wykazie A - dziale VIII poz. 2 (kierowca samochodów ciężarowych o rzeczywistym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony) oraz dziale IX poz. 1 (prace w kanałach ściekowych). Oznacza to, że już w sierpniu 1996 r. wnioskodawca uzyskał wymagany 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach, a okoliczność ta, w połączeniu ze spełnieniem przez odwołującego pozostałych przesłanek do przyznania wcześniejszej emerytury z art. 184 ustawy emerytalno - rentowej, uzasadnia przyznanie mu świadczenia na podstawie powołanego przepisu - od dnia, w którym ukończył on 60 rok życia. Ponadto Sąd Okręgowy w oparciu o art. 118 ust. 1a ustawy emerytalno - rentowej uznał, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieustalenie prawa do emerytury, wskazując, że ZUS Oddział w K. w dacie wydania zaskarżonej decyzji dysponował dokumentacją wystarczającą dla prawidłowego ustalenia prawa odwołującego do wcześniejszej emerytury z art. 184 ustawy emerytalno - rentowej, nie zaistniała konieczność prowadzenia postępowania dowodowego ponad osnowę tychże dokumentów, a istota sprawy sprowadzała się do właściwej wykładni § 2 ust. 1 rozporządzenia, którą organ rentowy miał możliwość dokonać, opierając się na ogólnodostępnym orzecznictwie Sądu Najwyższego.

Powyższy wyrok w całości zaskarżył **apelacją** Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. i zarzucił 1) naruszenie prawa materialnego, tj. art.184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz 2) naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 233 § 1 k.p.c., a w oparciu o te zarzuty wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i oddalenie odwołania od decyzji, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

W uzasadnieniu apelujący wywodził, że Sąd I instancji wydał zaskarżony wyrok bez wyjaśnienia wszystkich istotnych dla sprawy okoliczności, gdyż istotą sporu było to, czy możliwe jest uznanie za pracę w warunkach szczególnych zatrudnienia M. Ś. w okresie od 24 sierpnia 1981 r. do 21 grudnia 1998 r., kiedy to wnioskodawca pracował na dwóch różnych stanowiskach. W ocenie apelującego równoczesne wykonywanie przez wnioskodawcę pracy „kierowcy

samochodu ciężarowego” i „montera-konserwatora sieci kanalizacyjnej” wyklucza możliwość przyznania emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

W odpowiedzi na apelację wnioskodawca M. Ś. wniósł o jej oddalenie, podnosząc, że stanowisko organu rentowego wyrażone w wywiedzionej apelacji jest błędne, ponieważ Sąd Najwyższy w swoim orzecznictwie dopuszcza możliwość przyznawania emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych takim pracownikom, którzy u jednego pracodawcy w tym samym czasie wykonywali różne rodzaje pracy w szczególnych warunkach (wyrok SN z dnia 27 stycznia 2012 r., II UK 103/11 - Lex Nr 1130388; wyrok SN z dnia 7 lutego 2012 r., I UK 227/11 - Lex Nr 1157544).

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie spór dotyczył kwestii legitymowania się przez wnioskodawcę co najmniej 15 – letnim okresem pracy w warunkach szczególnych.

Sąd I instancji trafnie uznał, że wnioskodawca spełnił wszystkie przesłanki, od których uzależnione było uzyskanie prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych. Sąd Apelacyjny podziela zarówno niewadliwe ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji, jak i jego argumentację prawną.

M. Ś. jest ubezpieczonym urodzonym w (...) r., dlatego też zasadnie Sąd I instancji przy rozpatrywaniu jego uprawnień do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych odwołał się do przepisów art. 184 i art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.) w związku z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub

w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43). W świetle powołanych przepisów, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy, a zatem na dzień 1 stycznia 1999 r. osiągnęli: okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat, w tym wymagany okres zatrudnienia w szczególnych warunkach, a nadto z przepisu art. 184 ust. 2 ustawy emerytalno – rentowej wynikając dwa dodatkowe warunki w postaci: nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku

o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem. Trzeba też mieć na względzie, że w myśl art. 32 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, tj. w oparciu o rozporządzenie Rady Ministrów z dnia

7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Przedstawione w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku rozważania prawne w ocenie Sądu Apelacyjnego wskazują, że Sąd I instancji dokonał prawidłowej wykładni powołanych wyżej przepisów.

Sporna w przedmiotowej sprawie kwestia była przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego. W wyroku z dnia 27 stycznia 2012 r., II UK 103/11 - LEX nr 1130388, Sąd Najwyższy stwierdził, że pracownik, który u jednego pracodawcy w tym samym czasie (okresie) wykonywał różne rodzaje pracy w szczególnych warunkach, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, nie powinien być pozbawiony uprawnienia do zaliczenia tego okresu do zatrudnienia w szczególnych warunkach wymaganego do emerytury. W uzasadnieniu Sąd Najwyższy wskazał, że nie byłaby nieuprawniona wykładnia regulacji dotyczącej emerytury za pracę w szczególnych warunkach, która pozwalałaby obejmować nią także tych pracowników, których pełny wymiar czasu pracy zajmował nie tylko jeden rodzaj pracy w szczególnych warunkach, lecz również inne rodzaje prac z poszczególnych pozycji i działów wykazu A, które pracownik wykonywał stale w zatrudnieniu. Jako przykład Sąd Najwyższy powołał sytuację osoby, która przez pół zmiany (dniówki) pracowała przy spawaniu i przez

pół zmiany wykonywała prace przy montażu konstrukcji metalowych na wysokości albo też na przemian wykonywała tylko takie prace w ciągu zmiany, argumentując, że wysiłek przy takiej pracy nie byłby mniejszy niż przy pracy tylko jednego rodzaju

w szczególnych warunkach. Podobne stanowisko Sąd Najwyższy zajął także

w wyroku z dnia 7 lutego 2012 r., I UK 227/11, wskazując uprzednio w wyroku z dnia z dnia 4 czerwca 2008 r., II UK 306/07 - OSNP 2009/21-22/290, że nie jest dopuszczalne uwzględnianie do okresów pracy w szczególnych warunkach lub

w szczególnym charakterze wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wymaganych do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, innych równocześnie wykonywanych prac w ramach dobowej miary czasu pracy, które nie oddziaływały szkodliwie na organizm pracownika (por. np. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 12 lutego 2013 r., III AUa 1386/12 – Lex nr. 1289750, czy też wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 13 lutego 2013 r., III AUa 1303/12).

Odnosząc powyższe rozważania do zebranego w niniejszej sprawie materiału dowodowego, uzupełnionego szczegółowym przesłuchaniem wnioskodawcy na rozprawie apelacyjnej w dniu 10 września 2013 r., Sąd Apelacyjny w pełni podzielił ustalenia Sądu I instancji, że wnioskodawca w czasie zatrudnienia w (...)

w K. od 24 sierpnia 1981 r. do 31 grudnia 1998 r., stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wykonywał pracę w warunkach szczególnych ujętą w wykazie A, Dział VIII poz. 2 jako kierowca samochodów ciężarowych o rzeczywistym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony oraz ujętą w wykazie A, Dział IX, poz. 1 jako pracownik wykonujący pracę w kanałach ściekowych. Z zebranego materiału dowodowego wynika, że w (...) w K. wnioskodawca zatrudniony był w Wydziale (...), a wydział ten miał do dyspozycji własny sprzęt ciężki (specjalistyczny). Sprzęt ten był obsługiwany przez pracowników Wydziału, a rodzaj używanego sprzętu uzależniony był od rodzaju prac koniecznych do wykonania w danym momencie (np. od rodzaju awarii podlegającej usunięciu), przy czym najczęściej obsługiwany był samochód przeznaczony do oczyszczania kanałów ściekowych. Po dotarciu danym samochodem do miejsca docelowego, zadaniem wnioskodawcy było następnie wykonanie wszystkich koniecznych czynności i prac, które realizowane były zarówno na powierzchni, jak i pod ziemią w kanałach ściekowych. Reasumując stwierdzić należy, że czynności wykonywane przez wnioskodawcę nie tylko odpowiadały dwóm rodzajom prac w warunkach szczególnych wymienionych w wykazie A, ale także pozostawały ze sobą w ścisłym związku funkcjonalnym, składając się w sumie na całość pracy wykonywanej przez wnioskodawcę podczas zatrudnienia w Wydziale(...)i odpowiadając specyfice tej pracy.

Naprowadzone rozważania prowadzą do konstatacji, że zaskarżony wyrok nie narusza przepisów prawa materialnego i prawa procesowego. W szczególności dokonana przez Sąd pierwszej instancji ocena dowodów nie narusza zasady swobodnej oceny dowodów wynikającej z art. 233 § 1 k.p.c. Do naruszenia przepisu art. 233 §1 k.p.c. mogłoby dojść tylko wówczas, gdyby apelujący wykazał uchybienie przez Sąd Okręgowy podstawowym regułom służącym ocenie wiarygodności i mocy poszczególnych przeprowadzonym dowodów, tj. np. regułom logicznego myślenia, zasadzie doświadczenia życiowego i właściwego kojarzenia faktów. Tymczasem w rozpoznawanej sprawie naruszenie takie nie miało miejsca. Sąd pierwszej instancji właściwie skoncentrował materiał dowodowy, który ocenił na podstawie jego wszechstronnego rozważenia, dochodząc do prawidłowych konkluzji, iż wnioskodawca legitymuje się co najmniej 15 – letnim okresem wykonywania pracy w warunkach szczególnych, co wobec spełnienia pozostałych przesłanek z art. 184 i art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z przepisem § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze - implikowało konieczność przyznania mu emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

Ponieważ zaskarżony wyrok jest trafny, a wywiedziona apelacja nie zawierała żadnych usprawiedliwionych zarzutów, Sąd Apelacyjny, orzekając na zasadzie art. 385 k.p.c., apelację oddalił.